

16
ROČNÍK 14

11. února 2005

V ČÍSLE:

Noví docenti a doktoři UP • Dotace na ubytování obdrží přímo studenti • K čemu je teoretická fyzika? • Úvaha nad přijatými, ale hlavně nad nepřijatými výzkumnými záměry • Diskuse, názory, ohlasy

Od 15. 2. 2005 si nahodil návštěvníci i denní uživatelé internetové adresy www.upol.cz budou moci povšimnout výrazné změny: od tohoto data budou Univerzitu Palackého v Olomouci reprezentovat nové webové stránky.
(Více informací níže.)

-red- ▶

Nové internetové stránky UP:

15. února

Uživatelé internetových stránek UP budou mít od poloviny února možnost posoudit změny, které na stávající adrese www.upol.cz zaznamenal nový web olomoucké univerzity. Oproti dřívější podobě se změnil především členění, tj. způsob ovládání (navigace), který bude vstřícnější vůči různým skupinám uživatelů – studentům, uchazečům o studium nebo např. zaměstnancům. Zvýšená pozornost se v současné době věnuje zejména uchazečům o studium.

Záměrem nových stránek je mj. informovat podrobněji, více a přehledněji o dění na univerzitě. Nové stránky používají redakční systém TYPO3, který umožňuje editovat jejich obsah přímo jednotlivým organizačním jednotkám UP – např. fakultám, resp. i přímo katedrám, které tak budou moci své informace rychleji a snadněji aktualizovat. Podobné změny nastanou i v anglické verzi univerzitního webu, jejíž spuštění se plánuje na konec letního semestru.

-mr-

Ústav lékařské chemie a biochemie, Lékařská fakulta UP a Česká společnost chemická, pobočka Olomouc si Vás dovoluují pozvat na

slavnostní přednáškové odpoledne spojené s udělením Hanušovy medaile.

Program:

**P. Maurel (INSERM Montpellier):
Hepatology in vitro: The Present and the Future**

**M. Modrianský (Ústav lékařské chemie a biochemie LF UP):
Poškození biomakromolekul v buňce působením oxidačního stresu**

(přednáška v rámci habilitačního řízení).

Přednášky se budou konat v aule Přírodovědecké fakulty UP, tř. Svobody 26, **ve středu 16. 2. 2005 ve 14 hodin.**

Dr. L. Kvítek, prof. V. Šimánek, prof. Z. Kolář,
předseda předseda ČSCH děkan LF UP
olomoucké
pobočky ČSCH

Pokroky v chromatografii a elektroforéze & Chiranal 2005

Národní konference s mezinárodní účastí věnované separačním technologiím se staly již tradiční příležitostí k setkání českých a slovenských chemiků. Letošní konference, kterou ve dnech 7.–10. 2. pořádala Katedra analytické chemie PŘF UP ve spolupráci s Českou společností chemickou, byla věnována metodice separačních metod, teorií, termodynamice a aplikaci separačních procesů, spojeným technikám, vývoji přístrojové techniky, miniaturizaci, vývoji čipových technologií, možnostem predikce separačních systémů i postupům zpracování experimentálních dat. Důležitým bodem jednání byl i pokračující dialog mezi pracovníky akademického a průmyslového výzkumu na straně jedné a výrobci a dodavateli analytické techniky na straně druhé. K jednomu z důležitých motivů konání letošní konference *Pokroky v chromatografii a elektroforéze & Chiranal 2005* patřilo i prohlubování mezinárodní spolupráce, a to nejen s ohledem na loňský vstup obou našich států do Evropské unie.

Slavnostní zahájení konference se uskutečnilo v Kapli Božího Těla Uměleckého centra UP, vědecká část se uskutečnila v prostorách Fakulty tělesné kultury UP za účasti přibližně 140 odborníků z oblasti separačních metod z Čech a Slovenska, ale také odborníků z Itálie, Rakouska a Polska. Konferenci doplnil bohatý společenský program.

Členové organizačního výboru věnovali letošní ročník konference spoluzakladateli tradice olomouc-

kých „Chiranalů“ prof. Z. Stránskému, CSc., k jeho sedmdesátému narozeninám. V průběhu slavnostního

zahájení konference mu při této příležitosti rektorka UP prof. J. Mačáková předala zlatou medaili *Za zásluhy UP* (viz snímek). Prof. Z. Stránský, dlouholetý člen akademické obce PŘF UP, se stal první osobností, jemuž byla poprvé v dosavadní historii UP přiznána práva emeritního profesora (20. 2. 2004).

Rukopisy prací prezentovaných na konferenci budou po recenzním řízení publikovány ve speciálním čísle mezinárodního časopisu *Journal of Separation Science*.

-mr-, -red-, foto -tj-

Z pracovní komise předsedů akademických senátů VŠ

Předsednictvo RVŠ schválilo na svém zasedání 20. 1. 2005 teze činnosti pracovní komise Rady vysokých škol „předsedové akademických senátů vysokých škol“ pro r. 2005, ve kterých jsou uvedeny hlavní oblasti práce akademických senátů, jimiž by se pracovní komise měla zabývat. Jde především o čtyři základní okruhy problémů, které se týkají nízkého zájmu o dění v senátech, nedostatečné kvalifikovanosti členů senátů (zejména v aspektech ekonomických a právních), problémů při výkladu legislativních norem a sdílení zkušeností mezi senáty při řešení efektivnosti využívání prostředků. Za další významnou problematiku byly označeny společné reakce a vystoupení při řešení problematiky vysokých škol.

Předsednictvo Rady VŠ dále vyzvalo danou pracovní skupinu, aby dbala na kontinuitu zastoupení jednotlivých vysokých škol v Radě VŠ, zejména s ohledem na studentské zástupce.

Další informace viz <http://www.radavs.cz/prilohy/116pzazn.doc>.

-red-

INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Děkan Přírodovědecké fakulty UP vypisuje
výběrové řízení
na obsazení míst

- **2 asistentů** pro Katedru informatiky; požadavky: předpoklady k pedagogické a vědeckovýzkumné práci, zahájené doktorské studium (popř. před zahájením);
- **12 odborných asistentů** pro Katedru informatiky; požadavky: ukončené Ph.D., popř. probíhající doktorské studium, publikační činnost a související akademické aktivity;
- **3 docentů** pro Katedru informatiky; požadavky: jmenování docentem na základě habilitačního řízení, publikační činnost a související aktivity;
- **2 odborných asistentů** pro Katedru matematické analýzy a aplikací matematiky; požadavky: předpoklady k pedagogické a vědeckovýzkumné práci, ukončené doktorské studium;
- **laboratorního asistenta** pro oddělení molekulární biologie Katedry biochemie; požadavky: zkušenosti z práce s buněčnými kulturami, manipulace s DNA, metodiky PCR, práce na PC, znalost anglického jazyka, minimálně 3 roky praxe v oboru. U všech uchazečů o místa akademických pracovníků se předpokládá odpovídající praxe, schopnost vědecké práce a přiměřená publikační činnost, pedagogické schopnosti, morální a občanská bezúhonnost.

Přihlášku doloženou životopisem, osobním dotazníkem, doklady o vzdělání, přehledem odborné praxe a seznamem publikační činnosti zašlete do čtyř týdnů po zveřejnění v tisku na osobní oddělení Děkanátu PFF UP, tř. Svobody 26, 771 46 Olomouc.

Filozofická fakulta UP vypisuje
přijímací řízení

do doktorského studijního programu

v těchto oborech: *Andragogika; Anglická a americká literatura; Anglický jazyk; Česká literatura; Český jazyk; České a slovenské dějiny; Filozofie; Klinická psychologie; Německá literatura; Německý jazyk; Obecné dějiny; Pedagogická psychologie; Politologie; Pomocné vědy historické; Románské jazyky; Ruská literatura; Ruský jazyk; Sociologie; Srovnávací slovanská filologie; Teorie a dějiny hudby; Teorie a dějiny literatury, divadla a filmu; Teorie a dějiny výtvarných umění; Teorie literatury.*

Podmínkou přijetí do doktorského studijního programu je: a) ukončené vysokoškolské vzdělání na úrovni Mgr. v příslušném oboru; b) vykonání přijímací zkoušky.

Doktorské studium je tříleté a realizuje se ve dvou formách: prezenční (interní) a kombinované (externí).

Přihlášky je možné podávat **do konce března** na oddělení VVZ, Filozofická fakulta UP, Křížkovského 10, 771 80 Olomouc. Další informace a formulář přihlášky jsou k dispozici na www.ff.upol.cz/veda.

Rektorka Univerzity Palackého v Olomouci vypisuje
výběrové řízení
na obsazení místa

redaktora/redaktorky informačních a propagačních materiálů UP.

Požadovaná kvalifikace: vysokoškolské vzdělání humanitního směru, publicistická zkušenost, znalost anglického jazyka. Další předpoklady: znalost české jazykové formy, stylistické schopnosti, komunikativnost, odpovědnost, spolehlivost, přesnost, morální bezúhonnost a flexibilita.

Předpokládaný nástup: 1. 7. 2005.

Písemné nabídky se zdůvodněním zájmu o tuto práci v rozsahu jedné stránky strojopisu, dokladem o vzdělání a strukturovaným životopisem zašlete na adresu: Personální oddělení Rektorátu Univerzity Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc, **do 14 dnů od zveřejnění v tisku.**

Případné další informace na telefonním čísle 585 631 009 nebo 585 231 455 u PhDr. T. Hrbka, kancléře UP.

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

Další noví docenti a doktoři UP

■ V aule Filozofické fakulty UP se 4. 2. uskutečnila slavnostní akce předání jmenovacích dekretů docentům, kteří se habilitovali na Lékařské a Filozofické fakultě a Fakultě tělesné kultury UP. Dekrety převzali

(za jménem uvádíme obor habilitace): **doc. MUDr. M. Starosta, Ph.D.** (stomatologie), **doc. PhDr. M. Gawrecká, CSc.** (historie), **doc. Priv.-Doz. PhDr. L. Vaňková, Dr.** (německý jazyk), **doc. MUDr. V. Tošnerová, CSc.** (kinantropologie).

Ve stejný den proběhly v aule FF UP také slavnostní akce promoci absolventů doktorského studijního programu Lékařské, Filozofické, Přírodovědecké a Pedagogické fakulty UP. Promováni byli absolventi DSP (v závorce za jménem uvádíme studijní obor a fakultu): **MUDr. T. Bohanes, Ph.D.** (chirurgie, LF), **Mgr. J. Bou-**

chal, Ph.D. (lékařská biologie, LF), **MUDr. J. Doležal, Ph.D.** (zobrazovací metody, LF), **MUDr. M. Gwozdiewicz, Ph.D.** (chirurgie, LF), **MUDr. P. Hejnar, Ph.D.** (lékařská mikrobiologie, LF), **MUDr. R. Holibka, Ph.D.** (chirurgie, LF), **MUDr. D. Horáková, Ph.D.** (hygiéna, preventivní lékařství a epidemiologie, LF), **MUDr. D. Houserková, Ph.D.** (zobrazovací metody, LF), **MUDr. D. Kylarová, Ph.D.** (anatomie, histologie a embryologie, LF), **Mgr. J. Procházková, Ph.D.** (lékařská biologie, LF), **Mgr. K. Chválová, Ph.D.** (německá literatura, FF), **Mgr. L. Podrouzková, Ph.D.** (anglická a americká literatura, FF), **PhDr. Š. Waisová, Ph.D.** (politologie, FF), **RNDr. R. Buchtík, Ph.D.** (organická chemie, PŘF), **Mgr. M. Douša, Ph.D.** (analytická chemie, PŘF), **RNDr. T. Gucký, Ph.D.** (organická chemie, PŘF), **RNDr. R. Hušková, Ph.D.** (analytická chemie, PŘF), **Mgr. M. Krist, Ph.D.** (zoologie, PŘF), **Mgr. Z. Morávková, Ph.D.** (přibližné a numerické metody, PŘF), **Mgr. P. Nádvorník, Ph.D.** (zoologie, PŘF), **Mgr. F. Pluháček, Ph.D.** (aplikovaná fyzika, PŘF), **Mgr. R. Coufalová, Ph.D.** (pedagogika, PdF), **Mgr. L. Černohousová, Ph.D.** (hudební teorie a pedagogika, PdF), **Mgr. K. Kopecký, Ph.D.** (pedagogika, PdF), **Mgr. P. Kubová, Ph.D.** (speciální pedagogika, PdF), **Mgr. J. Langer, Ph.D.** (speciální pedagogika, PdF), **Mgr. R. Vrbová, Ph.D.** (speciální pedagogika, PdF).

-red-, foto -tj-

Prezentace didaktické techniky na Filozofické fakultě

■ Ve dnech 2. a 3. 2. uspořádal Kabinet vyučovací techniky FF UP ve spolupráci s dodavatelskou firmou GL GALLAT Olomouc prezentační akci, zaměřenou na využívání didaktické, audiovizuální a výpočetní techniky při výuce a na vědeckých konferencích. Mezi nejzajímavější a nejvíce navštěvované exponáty patřily multiprojektor AVIO (tzv. projektor 3 v 1), cestovní přenosná mobilní souprava a interaktivní elektronická tabule.

Akce se těšila velkému zájmu učitelů jednotlivých odborných kateder fakult UP, osobně se jí zúčastnili děkan FF UP prof. I. Barteček, tajemník FF UP Ing. F. Pěruška a tajemník CMTF UP Mgr. I. Drábek, k účastníkům patřili i zástupci středních a základních škol, a to nejen z Olomouckého kraje, ale i sousedního kraje Zlínského.

Celá akce se setkala s velmi příznivým ohlasem a potvrdila dlouhodobou spolupráci dodavatelské firmy GL GALLAT Olomouc s Filozofickou fakultou UP

a jejím Kabinetem vyučovací techniky. Zároveň prokázala, že investice vložené do modernizace vyučovací-

ho procesu včetně nových edukativních technologií, jsou správným krokem v celoživotním vzdělávání každého člověka.

-ma-, -red-, foto -tj-

Stručně

V prostorách Oční kliniky LF UP a FNO se 8. 2. uskutečnil první ze série čtyř **Olomouckých oftalmologických seminářů** určených pro širokou odbornou veřejnost.

***

Představení české hudby po liturgických obdobích bylo ústředním tématem **koncertu Scholy sv. Jakuba**, který se konal 8. 2. v Kapli Božího Těla Uměleckého centra UP.

***

Malá posluchárna Teoretických ústavů LF UP byla 9. 2. dějištěm **Mezinárodního diagnostického semináře v rámci aktivit české sekce IAP.**

***

Katedra geologie PFF UP společně s Českou geologickou službou připravila na 10. 2. pracovní seminář pod názvem **Moravskoslezské paleozoikum 2005.**

***

Cyklus přednášek spojený s workshopem na téma **Technologie výuky chirurgických oborů** se uskutečnil 10. 2. v Knihovně pořádací Urologické kliniky LF UP.

***

Ve dnech 10.–11. proběhlo v prostorách Teoretických ústavů LF UP sympozium **VIII. olomoucké onkologické dny.**

***

V pondělí 14. 2. se na svém dalším zasedání sejdou **Vědecká rada UP**, která má na programu projednání návrhů na jmenování profesorem, návrhu kandidáta na přednesení přednášky významných absolventů UP aj.

-red-

Ministerstvo přestane dotovat lůžka na kolejích – finance obdrží přímo studenti

Dosavadní systém veřejné finanční podpory ubytování studentů vysokých škol, jenž je založen na institucionální dotaci vázané na počet lůžek v ubytovacích zařízeních a počtu vydaných jídel, se brzy stane historií. S počátkem zimního semestru příštího akademického roku, tedy roku 2005/2006, vejde v praktickou platnost změna Pravidel pro poskytování dotací MŠMT ČR na ubytování a stravování vysokoškolských studentů. Příjemcem veřejné finanční podpory ubytování se stane formou stipendia na ubytování přímo student vysoké školy, avšak pouze ten, který splní dnes již veřejně známá kritéria. Ta však mohou vysoké školy svými vnitřními předpisy modifikovat podle svých specifik, a tím některé tvrdosti pravidel MŠMT ČR zmírnit. Studentská komora Rady vysokých škol pokládá reformu ve financování ubytování za jeden z prvních konkrétních projevů reformy financování vysokých škol v České republice. (Pozn. red.: Pro výpočet rozdělení dotace na stipendia na ubytování jednotlivým veřejným vysokým školám převzalo MŠMT ČR návrh kritérií SK RVŠ.)

Modifikace kritérií na UP – tzv. dojezdovost

Vysoká škola sice může tato kritéria v rámci tvorby podmínek v stipendijním řádu upravit, ale doporučení MŠMT ČR zní, aby školy převzaly podmínky „Pravidel“ a tato nanejvýš modifikovaly podle specifické situace vysoké školy v rozvinuté podmínky, týkající se místa trvalého pobytu, např. dojezdovým kritériem. V současné fázi příprav se právě uvažuje, že naše škola využije této možnosti a do stipendijního řádu místo kritéria, že student nemá místo trvalého pobytu v okrese, v němž je místo jeho studia, použije kritérium dojezdovosti. O úpravě

ostatních kritérií neuvažujeme, sdělila Žurnálu UP prof. L. Ludíková, CSc., prorektorka pro záležitosti studentů UP. Modifikaci tzv. dojezdovosti podporuje taktéž Kolejní komise UP a vzhledem k dopravnímu systému našeho regionu i kvestor UP Ing. J. Jirka – i přesto, že již dnes je možné předpokládat účelové změny bydliště studentů. Ty by mohly ve výsledku snížit výši ubytovacího stipendia. Jak dále kvestor UP uvedl, vysoké školy se tomuto aspektu, který se promítne v centrální matrice čtvrtletně, neubrání. Modifikaci kritéria „okresu“ však nepodpořil např. studentský senátor UP a místopředseda SK RVŠ M. Kohajda, zastávající pravidel daných MŠMT ČR. M. Kohajda se o určitém „změkčení kritérií“ vyjádřil jen v souvislosti se sociálními aspekty. Každé změny vyžadují další administrativu, jež by se s největší pravděpodobností promítla do nákladů univerzity, uvedl v průběhu nedávného zasedání AS UP. Ty ostatně vzrostou v každém případě, protože sama reforma si vyžádá řadu administrativních úkonů, jež dosud nebyly nutné. Jak Žurnálu potvrdila prorektorka UP prof. L. Ludíková, předpokládáné náklady spojené se sběrem dat, jejich zpracováním a výplatou stipendií budou rozpočet UP finančně zatěžovat. Ing. J. Jirka, kvestor UP zmiňoval v této souvislosti částku v řádu dvě stě tisíc korun ročně.

Přesné počty stipendistů až po odečtení z matricy

Jednání, která se týkala změny ve financování ubytování studentů vysokých škol, skončila koncem listopadu 2004. V té době ministryně školství, mládeže a tělovýchovy rozhodla o schválení Pravidel poskytování dotací veřejným vysokým školám na ubytování a stravování studentů a na ubytovací stipendia pro rok 2005.

Po zbytek akademického roku 2004/2005 bude tedy uplatněna dosavadní metodika, počínaje říjnem 2005 obdrží veřejné vysoké školy dotaci na ubytovací stipendia (jedná se o část dotace na ubytování a stravování, kterou vysoká škola vyplatí studentům prezenční formy studia jako stipendia podle pravidel určených svým vnitřním předpisem). Výše této dotace bude vypočtena podle podílů, který mají studenti dané vysoké školy splňující kritéria vyhlášená ministryněm v celkovém podílu studentů splňujících tato kritéria v celém státě. V současné době by na UP těmto kritériím odpovídalo asi 6 500 studentů z cel-

kových cca 11 300 studentů prezenční formy studia (kapacita olomouckých vysokoškolských kolejí je 5 145 lůžek, z toho 78 lůžek je určeno k ubytování zaměstnanců a hostů UP). I jedno přijímací řízení v kombinaci s jedním absolventským ročníkem však může počty studentů, kteří budou mít nárok na stipendium, značně pozmenit, proto přesné vyčíslení počtu těch, kteří požadovaná kritéria splní, podá až centrální matrika studentů na podzim 2005.

Stipendium bude vypláceno zpětně

Ubytovací stipendium bude vypláceno studentům zpětně, pravděpodobně v intervalu dvou měsíců. Proč právě v těchto lhůtách? Odpověď je jednoduchá: výplata ubytovacího stipendia v kratším intervalu pro UP není možná z ekonomického i administrativního důvodu; interval delší než dvouměsíční – pro UP schůdnější – by s největší pravděpodobností přinesl naopak komplikace studentům. Důležité je dále vědět, že stipendium na ubytování bude vypláceno výhradně bezhotovostní formou, bankovním převodem na účet studenta. Všechny tyto informace by měl obsahnout novelizovaný stipendijní řád UP; vnitřní předpis registrovaný na MŠMT ČR. Protože během jeho platnosti (od r. 2001) v něm nebyly prováděny žádné úpravy, dojde i k dalším drobným úpravám. Tento předpis by měl být připraven do dubna 2005, řekla prorektorka UP prof. L. Ludíková, která potvrdila i nutnou novelizaci Řádu vysokoškolské koleje a také smluv o ubytování. Úpravy těchto dokumentů by měly být dokončeny do dubna 2005, jejich projednávání bylo zahájeno na Kolejní radě 27. 1. 2005, dodala.

Možná negativa

V souvislosti s kritérii MŠMT ČR rozhodně stojí za pozornost to, které se týká studentů, jež přešli na jinou školu a nestudují v prvním studijním programu. Někteří z představitelů univerzity považují zmíněné kritérium za velmi přísné. Posluchači, kteří začali studium na jedné vysoké škole a přešli na školu jinou, se totiž budou muset obejít bez ubytovacího stipendia. Nejzávažnější negativní dopad přechodu na stipendia se však prozatím jeví v tom, že stipendium bude příjem rodiny daného studenta, na nějž může mít ve výsledku negativní dopad, zvláště v případě skutečně sociálně slabých rodin. Stále není známo, zda bude tento problém ošetřen změnou zákona – MPSV i MF ČR se k této otázce stavějí zatím negativně. Návrh stále leží v Poslanecké sněmovně, je neustále odsouván, odhadují, že by se na něj mohlo dostat v únoru 2005, sdělil před časem k problematice místopředseda SK RVŠ M. Kohajda. Negativně mohou přechod na přímé dotace pocíťovat i vedoucí pracovníci kolejí a menz, neboť v některých lokalitách by mohl nastat konkurenční tlak ze strany jiných poskytovatelů ubytování. Jejich hospodaření nebude jednoduché a stabilní, jako tomu bylo doposud. První výpočty ukazují, že SKM UP obdrží v souvislosti se změnou financování ubytování asi o 7 mil. korun méně. SKM UP se bude muset dostat do restríkcí nákladů, sdělil Akademickému senátu UP Ing. J. Jirka a dodal, že maximální snaha bude směřována k vyžití kapacit. Nové ceny ubytování budou známy do poloviny února (navýšení cen se bude pohybovat v rozmezí 53–108 %) a jejich platnost je vedením univerzity zaručena do konce akademického roku 2005/2006. V době letních měsíců bude UP nabízet ubytování širšímu spektru větších akcí. Na řadu zřejmě přijdou i bonifikace (např. za celoroční ubytování). I přes nadcházející změny ve financování vysokoškolského ubytování se však kvestor UP Ing. J. Jirka nedomnívá, že by se ve větší míře snížil

Ubytovací stipendium – kritéria MŠMT ČR

Podle obecných pravidel daných MŠMT ČR obdrží ubytovací stipendium student, který je:

1. posluchačem bakalářského, magisterského nebo doktorského studijního programu v prezenční formě studia;
2. studuje v prvním studijním programu, nebo ve studijním programu na něj navazujícím, nebo přestoupil z jednoho studijního programu do jiného a předchozí studium mu bylo uznáno; v případě souběžně studovaných studijních programů je student započten nejvýše jednou, a to v tom studijním programu, ve kterém byl do studia zapsán dříve;
3. nepřekročil standardní dobu studia v žádném ze souběžně studovaných studijních programů;
4. je státním občanem ČR nebo osobou bez státní příslušnosti, jež má na území ČR povolený trvalý pobyt, nebo je státním příslušníkem členského státu EU nebo jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru (Islandu, Norska, Lichtenštejnska) nebo Švýcarské konfederace, nebo který je rodinným příslušníkem takové osoby;
5. nemá místo trvalého pobytu v okrese, v němž je místo jeho studia;
6. nemá místo trvalého pobytu na území hlavního města Prahy, je-li místo jeho studia na území hlavního města Prahy.

Pozn. red.: Novelizace stipendijního řádu UP tato kritéria pro studenty UP upřesní – zřejmě modifikací bodu č. 5.

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

Na prof. L. Ludíkovou, CSc., prorektorku pro záležitosti studentů UP, jsme se v souvislosti se zaváděním nových pravidel ubytování a stravování obrátili s následující otázkou:

S jakými konkrétními změnami v oblasti ubytování a stravování mají počítat studenti UP?

Prof. L. Ludíková, CSc.: Změny, které nastanou, lze rozdělit do několika oblastí. Od 1. 2. 2005 vešly v platnost nové ceny pro stravování studentů. Tyto ceny budou v platnosti minimálně do 31. 1. 2006. Posluchači UP tak mají vlastně na celý rok garantované ceny stravování. Stávající ceny ubytování zůstávají v platnosti do 30. 9. 2005. Od 1. 10. 2005 vstoupí v platnost nové ceny ubytování, do nichž se promítne změna financování – odhadované zvýšení se podle typu pokoje bude pohybovat od 53 do 108 %. Ceny budou po dohodě s vedením SKM UP zveřejněny v průběhu příštího týdne, tedy v době, kdy se stávající studenti 2.–6. ročníků již rozhodují, zda si podají žádost o ubytování na kolejích. Ceny vyhlášené s účinností od 1. 10. 2005 budou v platnosti minimálně do 31. 8. 2006. Po dohodě s vedením SKM UP bude zavedena jistá bonifikace za celoroční ubytování, a to jak v bodovém hodnocení v rámci

ubytovacího řízení, tak i v cenách za ubytování v prázdninových měsících. Celoroční ubytování bude nabízeno ve všech objektech kolejí s výjimkou těch, kde bude probíhat rekonstrukce.

V polovině měsíce ledna již zasedala Kolejní komise UP, která schválila harmonogram a kritéria pro ubytovací řízení pro rok 2005/2006. Nově je zavedena bonifikace 20 bodů za celoroční ubytování. Příhlásky si studenti stávajících 2.–6. ročníků mohou podávat prostřednictvím studijních oddělení svých fakult do 11. 3. 2005. Po veškerých nutných úkonech budou zveřejněna rozhodnutí 6. 4. 2005. Studenti mají právo odvolání proti nepřidělení ubytování do 18. 4. 2005. Po rozhodnutí o odvoláních bude 27. 5. 2005 zveřejněn celouniverzitní seznam studentů ubytovaných na kolejích.

-map-

Dokončení na str. 4

Katedra muzikologie FF UP
a Vydavatelství UP srdečně zvou na
**Malý hudební večerík s malým nehupebním
pohoštěním při příležitosti prezentace knihy
Ivan Poledňák: Vašeň rozzumu. Skladatel
Jan Klusák – člověk, osobnost, tvůrce.**

V koncertní části programu zazní hudba
20. století (včetně hudby J. Klusáka) v interpretaci
Z. Hnáta, pedagogů a studentů Katedry muzikologie
a dalších;

v části „nekoncertní“ vystoupí J. Klusák,
I. Poledňák a patrně i další hosté...

Umělecké centrum UP, Kaple Božího Těla
a přílehlé prostory, Univerzitní 3, Olomouc,
pondělí 21. 2. 2005 v 18 hodin.

Ozvěny XII. dnů evropského filmu 2005

Ve dnech 14. a 15. 2. se v Uměleckém centru UP uskuteční promítání čtyř zahraničních filmů, které organizuje občanské sdružení Pastiche filmz.

V pondělí 14. 2. v 19 hod. bude uveden film **Syn děvky** (Hurensohn, The Whore's Son, M. Sturminger, Rakousko, Lucembursko 2003, německy s anglickými tituly); ve 21 hod. následuje uvedení filmu **Dám ti své oči** (Te doy mis ojos, Take My Eyes, I. Bolain, Španělsko 2003, španělsky). V úterý 15. 2. bude uvedena **Řeka** (Joki, The River, J. Lampela, Finsko 2001, finsky, anglické tituly); ve 21 hod. bude uveden snímek **Život a smrt masové vražedkyně** (Aileen: The Life and Death of a Serial Killer, N. Broomfield, J. Churchill, Velká Británie 2003, anglicky).

Všechny filmy budou simultánně tlumočeny do sluchátek.

Rektorka UP ve snaze povzbudit literární tvorbu studentů a umožnit tvůrcům dialog s posuzovateli jejich práce vyhlásuje

11. ročník veřejné literární soutěže pro studenty Univerzity Palackého.

Podmínky soutěže: Předložit v oboru poezie 5–10 textů, v oboru próza (povídka, novela, esej) text do 30 stran, v oboru drama text hry, a to ve třech kópiích, z nichž každá bude označena jménem, fakultou, ročníkem, studovaným oborem a domácí adresou. (Stranou se miní strojopis [počítačový text] o 30 řádcích a 65 úhzech.)

Závěrečný termín odevzdání prací je **31. březen 2005**.

Za nejlepší práce budou uděleny ceny, a to 1. cena 2 000 Kč, 2. cena 1 500 Kč, 3. cena 1 000 Kč.

Porota nemusí všechny ceny udělit. Ceny se nerozdělují ani nezdvoují. Soutěžní práce budou hodnoceny odbornou porotou, kterou jmenuje rektorka UP.

Soutěžní příspěvky zasílejte na adresu: Sekretariát rektorky Univerzity Palackého, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc; obálku označte heslem „Literární soutěž“.

„E-NOVINKY“ – nová služba Knihovny UP

Pro pedagogy, vědecké pracovníky a postgraduální studenty nabídneme bezplatné adresné zaslání novinek v elektronických informačních zdrojích zpřístupněných na UP podle zvoleného oborového zájmu.

Jak si tuto službu objednat?

Zájemce si vybere oblast zájmu ze stanovených předmětových kategorií a poté mu budou zaslány na jeho e-mailovou adresu zprávy o novinkách v elektronických zdrojích, pokud se týkají vybraných oborů.

Zaregistrovat se můžete telefonicky na kl. 1744 nebo 1722, anebo e-mailem zasláním na adresu bis@upol.cz.

Další informace naleznete také na stránkách: <http://tin.upol.cz/databaze.html>.

Úpravy cen v Menze UP

Od 1. 2. 2005 dochází k úpravám cen za stravování v menze SKM UP. Nové ceny jsou zveřejněny na stránkách SKM http://skm.upol.cz/menza_ceny.htm.

K čemu je teoretická fyzika?

„K čemu je vlastně teoretická fyzika?“, zeptali se mě nedávno univerzitní kolegové a nyní se sluší odpovědět a poodhalit význam tohoto strašidelného sousloví. Jak přiblížit obor, který je pro své čitatele především zdrojem intelektuálního a estetického uspokojení, těm, kterým při vyřčení slova fyzika vstávají vlasy hrůzou na hlavě? Když už za svého konička bereme peníze, měli bychom být schopni odpovědět na otázku „k čemu je to dobré i pro ty ostatní“. A k čemu je právě ta „teoretická“ fyzika, jejíž jméno stojí v názvu katedry, kterou mám tu čest reprezentovat?

Fyzika se snaží dobrat toho, jak fungují součástky přírody. Je svou podstatou experimentální – ať si o principech a mechanismech vymyslíme cokoli, experiment musí být konečným soudcem. Než však draze placený soudce může rozhodnout v další kauze, je třeba uspořádat hromady dat, snažit se najít souvislosti, „vyčítat“ základní principy a snažit se zredukovat bezbřehé množství jevů do vztahu popsatelného několika málo písmeny. Teoretické popisy a předpovědi nových jevů jsou hlavním úkolem při naší práci.

V jakých hlavních oblastech dnes teoretická fyzika bádá? Poslední Nobelovu cenu za fyziku dostali tři teoretici za objasnění interakcí kvarků – částic, ze kterých se „skládají“ protony a neutrony. Mnoho teoretiků jde ještě dál a snaží se o vysvětlení všech fyzikálních interakcí a existujících částic (které jsou zatím jinak popisovány fenomenologicky) pomocí jediné teorie – stavebními kameny světa jsou podle ní „superstruny“. Ačkoliv je tato oblast dnes mimořádně živá a přináší pozoruhodné výsledky, na to hlavní si však budeme muset počkat dobu značně neurčitou: k experimentálně testovatelným předpovědím má zatím hodně daleko. Jsou pro vás superstruny o velikosti 10^{-34} m příliš titěrné? Jiní teoretikové pracují v astronomických škálách a snaží se o prozkoumání časoprostorové struktury kosmu, galaxií a tak bizarních útvarů, jako jsou černé díry. Koho by nezrušovaly otázky, jak vlastně vznikl náš vesmírný domov, jakou má stavbu a co se s ním bude dít dál? Mnoho teoretických fyziků se však drží přizemnějších objektů a studuje děje v pevných látkách, v plazmatu, v atomárních plynech, které by snad jednoho dne mohly být užitečné třeba při konstrukci miniaturních přístrojů, elektronických součástek, nebo při získávání nových zdrojů energie.

Oblast, do které jsem se osobně namočil nejvíce, je kvantová informatika. Jak se vlastně projeví podivuhodné zákony kvantové mechaniky, když zakódujeme informaci pomocí nej-

menších částíček světla či látky? Největší rozkvět zaivá tato oblast poté, co teoretikové přišli s několika zajímavými aplikacemi. Počítač, který by uchovával a zpracovával informaci nesenou kvantovými stavy, by dokázal řešit některé úlohy mnohem rychleji, než počítače pracující na dnešních principech. Nejvíce peněz začalo do této oblasti přitékat po zjištění, že jednou z těchto úloh by mohlo být i rozlousknutí dnes běžně užívaných kryptografických kódů. I když už byly demonstrovány kvantové „počítače“ pracující se zhruba pěti bity, na plnohodnotný stroj s pár kilobity si budeme muset zřejmě ještě dlouho počkat. Ona „kvantovost“ bitů má totiž tendenci se velice rychle rozprchnout a spousta teoretiků i experimentátorů si nyní láme hlavu, jak ji co nejlépe uhlídat jako pohádkovou princeznu v nedobytném zámku.

Ale mnohem blíž k praktickému uplatnění má jiná oblast kvantové informatiky: kvantová kryptografie. Netěší vás příliš, že by také vám mohli potajmu nahrávat vaše telefonáty? Informace přenášená pomocí kvantových stavů je v principu neodposlouchatelná. Tedy přesněji, pokud by se ji někdo pokusil odposlechnout, komunikující strany by takovoto narušení soukromí okamžitě zjistily. Ačkoliv zatím rychlost přenosu a dosažitelná vzdálenost kvantové kryptografie není srovnatelná s ostatními komunikačními kanály, dostává se již dnes z univerzit postupně do komerční oblasti. Ostatně, o jednom výrazném olomouckém úspěchu v kvantové informatice jsme tu již informovali (ŽUP 11, str. 5).

K čemu tedy může být teoretická fyzika? Naslibovat, že hned zítra či pozítří zdokonalí naše počítače, umožní výrobu nových materiálů, lepších pastí na myši, levných zdrojů energie a kdovíjakých zázraků, je nesmysl. Po většině dnešních objevů a nových nadějných výsledků zítra pes neštěkne. Naprostá většina papíru, který počmáráme svými výpočty, skončí v koši. Jen zřídka se novorozený objev dočká dospělosti a ještě vzácněji má před sebou hvězdnou kariéru. „Hezká hračka, k čemu by to ale mohlo být dobré?“ ptali se prý Charlese Townese, když sestavil první laser.

Bude někdy k něčemu dnešní hraní s kvantovými bity, budou někdy lidem užitečné podivuhodné koncertující umory ochlazené na nejnižší teplotu ve známém vesmíru, křehoučké fotony držené v sofistikovaných rezonátorech, nebo otisky uhybnulých hvězd, ježně zachvívajících předivem prostoročasů? Kdo ví. Ale hledání je radost a kdo hledá, sem tam i něco najde.

Doc. T. Opatrný,
vedoucí Katedry teoretické fyziky PříF UP

Ministerstvo přestane...

studentský zájem o ubytování na kolejích. Myslím si, že rozumná vytiženost našich kolejí se udrží, řekl.

K předpokládané výši stipendia

Na kolejích a ve smluvních zařízeních VVŠ je v současnosti ubytováno asi 72 tisíc studentů. Ti platí za ubytování dotanovanou cenu – zhruba 1 200 korun měsíčně. V novém systému by v r. 2005 přispíval stát nejméně 96 tisícům studentů, měsíční kolejně by odpovídalo v průměru částce 2 200 korun a z toho by při roční dotaci 6 tisíc korun na studenta a ubytování po dobu devíti měsíců činil příspěvek státu 500–600 korun. Na druhé straně řada VVŠ dosud přesouvá vyšší část dotace na stravování, než kolik činila hodnota, kterou uvažovalo pro výpočet dotace MŠMT ČR. Podle průzkumu, který učinilo MŠMT ČR, lze odhadnout, že tato částka činila 10–12 korun na jedno hlavní jídlo, což celkem činí 88–106 mil. korun. Tato „dodatečná“ dotace vychází na jednoho studenta ročně 920–1 100 korun, měsíčně 100–120 korun. Celkový příspěvek státu, tedy ubytovací stipendium,

Dokončení ze str. 3

jež přirozeně nepokryje celé náklady, se bude pohybovat kolem 600–720 korun měsíčně (náklad studenta na 1 480–1 600 korun).

Závěrem je podstatné říci, že částka vynakládaná na dotaci ubytování (a stravování) studentů vysokých škol ze státního rozpočtu byla zhruba deset let víceméně konstantní. V souvislosti s růstem počtu studentů a úsilím vysokých škol o rozšiřování vlastních ubytovacích kapacit dlouhodobě vedla k poklesu nominální hodnoty dotace na ubytování studenta. Protože dotace na ubytování (a stravování) studentů nebyla navyšována ani o meziroční inflaci, klesala též reálná hodnota této podpory.

M. Hronová

S využitím informací: Zpráva k Pravidlům pro poskytování dotací Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR podle zákona o vysokých školách veřejným vysokým školám na ubytování a stravování studentů a na ubytovací stipendia na rok 2005; Vývoj a aktuální stav reformy, muni.cz.

Náměty k přemýšlení – možná ne tak úplně pozdní úvaha nad přijatými, ale hlavně nad nepřijatými výzkumnými záměry

Rád bych se ještě jednou vrátil k debatě o nových výzkumných záměrech.

Výběrové řízení je uzavřeno, uspěli ti, kteří byli schopni doložit kvalitu dosažených vědeckých výsledků, přesvědčivě popsat perspektivu dalšího výzkumu a ti, kteří se pohybovali na pomezí projektů hodnocených v kategoriích B a C, snad měli i trochu štěstí. Na univerzitních pracovištích, která se budou podílet na řešení přijatých záměrů, panuje na jedné straně uspokojení nad výsledky výběrového řízení, na straně druhé si řešitelé uvědomují, že na sebe přebírají závazek dostat svým slibům, nebo ještě lépe, překonat je a vytvořit si tak i do budoucna dobré výchozí podmínky pro příští podobná srovnávání. Složení řešitelských kolektivů a jejich dosavadní vědecké výsledky jsou vstupní zárukou a reálnou nadějí, že se to podaří, že v evropské a světové vědecké komunitě je třeba s našimi badateli počítat, a to k dobru celé UP. Pro lepší informovanost univerzitní akademické obce bude vhodné, aby ji hlavní řešitelé záměrů přístupnou formou seznámili s předmětem a cíli jejich výzkumu.

Nezakryjeme ale i to, že víc než polovina projektů navrhovaných UP neuspěla. Je nutné tuto skutečnost podrobit vnitřní analýze, mimochodem, hodnocení oponenty je na Rektorátě UP k dispozici. Není to jen pro klid vlastní duše, ale i proto, že není vyloučeno vypsání další soutěže v případě, že se podaří zajistit ve státním rozpočtu příslušné financování. Připravme se na tuto možnost a vyvarujme se zjevných chyb tak, aby byla nová šance uspět. Výsledky řízení musejí být také impulsem k zamyšlení nad kvalitou výzkumu na UP. Nezapomínejme, že vědecký výkon bude hrát stále větší roli v hodnocení kvality univerzit, a bude se proto zprostředkovat odrazet v dotacích.

Otázkou je, zda byly projekty neúspěšné proto, že nebyly dostatečně podloženy výsledky, které obstojí v porovnání se světem? Nebo byly špatně formulovány budoucí výstupy? Nebo si navrhovatelé nepohlédli formální náležitosti, a proto byli ze soutěže vyřazeni? Jaké byly případně jiné příčiny neúspěchu? To je třeba vědět a podle toho se přístě zařídit.

Výsledkem této analýzy by měly být návrhy pro další postup na příslušných pracovištích a fakultách, a to nejen s ohledem na výběrové řízení k výzkumným záměrům. Chceme-li být „science“ univerzitním pracovištěm (fakultou), pak řešíme, co musíme konkrétně udělat, abychom pěstovali vědu na srovnatelné národní, nebo ještě lépe mezinárodní úrovni, a měli tak šanci uspět v tvrdé konkurenci ostatních pracovišť. UP již nyní taková pracoviště má, jiná jim jsou blízko a mělo by být ambicí druhé nejstarší univerzity na území ČR mít takových pracovišť-fakult co nejvíce.

Nebo budou někteří akademičtí pracovníci a pracoviště na takovou ambici z různých důvodů rezignovat (nemáme na to, nezáleží nám na tom, jsme smířeni se stávajícím stavem, v blízké budoucnosti pro to nejsme schopni vytvořit podmínky) a spokojí se s postavením „teaching“ pracovišť (fakult) se všemi důsledky, které to v budoucnu bude mít? Připusťme, že i taková eventualita může, bohužel, někdy přicházet v úvahu. Ani v tom případě by ale příslušná pracoviště neměla váhat. Existují možnosti zapojit se do projektů nabízených EU v operačních programech „rozvoj lidských zdrojů“ nebo do některých programů MŠMT, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva práce a sociálních věcí nebo Ministerstva životního prostředí. Jsou to typy projektů velmi vhodné pro převážně pedagogická a humanitní pracoviště. Tudy také může vést cesta k vyšší kvalitě. Samozřejmou povinností univerzity je vychovávat kvalitní absolventy. I když budou v těchto případech ochuzeni o bezprostřední kontakt se špičkovou vědou, postarejme se o to, aby měli dobré předpoklady uplatnit se ve státní správě a samosprávě, ve školství, zdravotnictví a dalších sférách společenského života.

Prof. L. Dvořák, děkan PŘF UP

Pozn. red.: V některém z dalších čísel Žurnálu UP přineseme krátké anotace výzkumných záměrů, jejichž řešitelé poskytnou redakci stručné informace o předmětu jejich projektů.

OHLÉDNUTÍ

Katederní a celostátní kolo studentské odborné činnosti v oboru historie

I v loňském roce se tradičně konalo katederní kolo studentské odborné činnosti (SOČ), kterého se dne 3. 11. 2004 zúčastnilo šest studentů Katedry historie FF UP – J. Kožová, J. Šrámek, J. Rája, J. Beránková, L. Cerveňáková, Z. Janková. Za podpory hojného počtu shromážděných zájemců o toto klání, prodchnuté vždy na jedné straně prastarým duchem řeckého agónu, na straně druhé myšlenkou vzájemné pokory a úcty k soupeřům, dominovala letos témata vázající se k problematice středověké a rané novověké.

Po seznámení přítomných s organizací katederního kola, odměnami za vystoupení (kredity a finanční ohodnocení), zapálením přednesení příspěvků a následující diskusi, vybrala porota po obtížném rozhodování, neboť úroveň prací i ústních vystoupení se neustále zvyšuje, jako reprezentanty do celostátního kola v Brně ve dnech 6.–7. 12. 2005 J. Kožovou (Pojetí a společenský význam antické hudby – na základě srovnání Plútarchova a Augustinova spisu o hudbě) a J. Beránkovou (Anglický katolicismus v 17. století).

Celostátní soutěž organizovala Katedra historie Pedagogické fakulty v Brně v prostorách Rektorátu Masarykovy univerzity a poskytl dvacet soutěžícím a jejich pedagogickému doprovodu z jedenácti ústavů a kateder historie v České republice vlídné přijetí, reprezentativní prostory i potřebnou didaktickou techniku. Součástí dvoudenního setkání bylo i zasedání členů odborné poroty s cílem projednat konání dalšího ročníku na Katedře dějepisu Pedagogické fakulty v Liberci a tradiční večerní setkání všech účastníků v klubu Rektorátu MU.

V Brně naopak převládaly příspěvky z dějin 19. a 20. století. První tři místa zde obsadily B. Mládková z Katedry dějepisu Pedagogické fakulty v Liberci (Akce Kluky v Libereckém kraji – Politický proces s kulaky v roce 1953), J. Plosová z Historického ústavu Filozofické fakulty v Brně (Postavení protektorátního četnictva v rámci okupační správy v letech 1939–1942 na příkladu Zemského četnického velitelství v Brně) a J. Mrázková z Historického ústavu Filozofické fakulty v Českých Budějovicích (Věk veřejná nebo soukromá? Vliv rodiny a „přátel“ na volbu životního partnera – Panství Třeboň na konci 18. a počátkem 19. století). J. Mrázková také převzala cenu Josefa Šusty za rok 2004 udělenou za nejlepší studentskou práci v oboru historie Sdružením historiků České republiky. Mezi dalších devět prací, které budou otištěny v každoročně vycházejícím sborníku z celostátního kola SOČ, patří i soutěžní příspěvek naší J. Kožové.

Členové poroty ocenili na závěrečném zasedání vysokou úroveň soutěže a poděkovali členům Katedry historie PŘF MU za její uspořádání. Přiklonili se k praxi vypracování oponentských posudků i pořádací instituci a doporučili zasílat práce i v elektronické podobě. Vyslovili se také k nutnosti do budoucna striktně dodržovat stanovený rozsah maximálně 30 stran textu. Přimlouvala bych se také, aby se soutěži znovu dostalo podpory i ze strany studentů pořádací katedry, neboť letos se, myslím ke škodě všech, omezila účast pouze na vlastní soutěžící a jejich pedagogický doprovod.

PhDr. I. Koucká, Katedra historie FF UP

Novinky z Britského centra KUP „Stará dobrá Anglie“

Britské centrum Knihovny UP (BC KUP) srdečně zve na přednášku s diapozitivy, která se bude konat **ve čtvrtek 17. 2.** v 15 hod. v BC KUP. Na pořadu budou obrázky a povídaní o historii zajímavých míst v Anglii, na která se s běžnými cestovními kanceláři nedostanete. Na základě svých vlastních cestovatelských zkušeností setkání připravil a povede Mgr. Martin Berka, učitel angličtiny a dlouholetý člen BC KUP. Přednáška je určena pro širokou veřejnost a bude vedena v češtině. Vstup zdarma, malé občerstvení zajištěno. Zverze všechny zájemce o britské realie.

Cambridgeské zkoušky nanečisto (Mock Test)

Vzdělávací agentura Business English Skills Training ve spolupráci s Britským centrem Knihovny UP pořádá **v sobotu 5. 3.** v 9 hod. cambridgeské zkoušky nanečisto. Přesný časový harmonogram a místo konání závisí na počtu přihlášených. Pokud bude dostatek zájemců, připravíme mock testy ve všech kategoriích, tj.: KET, PET, FCE, CAE, CPE, BEC Preliminary, BEC Vantage, BEC Higher. Pod vedením zkušených odborníků můžete absolvovat všechny části zkoušky včetně poslechu a interview za podmínky odpovídajících skutečné cambridgeské zkoušce. Výsledky obdržíte do pěti dnů, tj. ještě před ukončením registrací na letní termín zkoušek. Přihlášky najdete na www.bestpartner.cz nebo v knihovně BC KUP.

Uzávěrka přihlášek je **ve středu 23. 2.**

Registrace na letní termín cambridgeských zkoušek

Registrace na letní termín zkoušek **končí 16. 3.** Přihlášky budou od poloviny února k dispozici na www.britishecouncil.cz nebo přímo v BC KUP.

Otevírací hodiny BC KUP:

Út: 9–12, 13–17 hod.; st: 9–12, 13–17 hod.; čt: 13–17 hod.; pá: 9–15 hod.; so: 9–12 hod.

Další informace Vám rádi poskytneme v BC KUP.

Mgr. M. Štěrba, Britské centrum Knihovny UP, Křížkovského 14, 771 11 Olomouc, tel./fax: 585 631 874, bc@upol.cz, www.bc.upol.cz.

Právnická fakulta UP pořádá přípravný kurz k přijímacímu řízení

Právnická fakulta pořádá pro uchazeče o studium oboru právo přípravný kurz k přijímacímu řízení. Předpokládaný termín kurzu je **únor až březen 2005.** Účelem kurzu je podat ucelený a přehledný výklad vybraných tematických okruhů, jejichž znalost je nezbytná pro úspěšné složení přijímacích zkoušek na Právnickou fakultu UP. Jde především o všeobecný rozhled a dále o cizí jazyk. Zájemcům o hlubší studium je dále určen rozšiřující kurz k přijímacímu řízení, který je zaměřen zejména na prohloubení znalostí v všeobecné státovědy, právních dějin a právní teorie.

Základní kurz je prezenční, výuka se koná v prostorách Právnické fakulty, a to vždy v sobotu od 9.30 hod. do 16.45 hod. Datum zahájení kurzu bude zájemcům oznámeno s třítydenním předstihem. Rozšiřující kurz je distanční, výuka probíhá v internetovém prostředí za podpory speciálních výukových textů.

Předpokládané ceny kurzu: základní (prezenční) kurz – do 5 000 Kč (včetně 19% DPH), rozšiřující (distanční) kurz – do 3 000 Kč (včetně 19% DPH).

Blíží informace podá P. Vysrčil, Centrum dalšího vzdělávání PF UP, tel.: 585 637 558, e-mail: petr.vysrtil@upol.cz.

Olomouc opět udělí Ceny města

Letos budou již poosmé uděleny *Ceny města Olomouce* za významnou činnost nebo dílo. Ceny jsou udělovány jednou ročně. Občané a organizace mohou podávat návrhy na udělení ceny písemnou formou na adresu: Magistrát města Olomouce, odbor vnějších vztahů a informací, J. Linek, Dolní náměstí 47 (tel.: 585 513 387), a to **do 28. 2. 2005.** Návrhy je možné rovněž zasílat na adresu: josef.linek@mmol.cz.

K sedmdesátinám prof. RNDr. Ing. Jaroslava Pospíšila, DrSc.

V těchto dnech se dožívá významného životního jubilea jeden ze zakladatelů oboru fyzika na Přírodovědecké fakultě UP, prof. RNDr. Ing. Jaroslav Pospíšil, DrSc. Narodil se 19. února 1935 v Charvátech u Olomouce. Po maturitě na gymnáziu v Šumperku pokračoval ve studiu na fakultě přírodních věd tehdejší Vyso-

ké školy pedagogické v Olomouci, a to oborů matematika a fyzika. Později externě vystudoval slabo-
 správu elektrotechniku na Elektrotechnické fakultě VUT v Brně a absolvoval vědecké postgraduální studium optiky na Státní univerzitě v Tokiu. Odbornou kvalifikaci si prohloubil a rozšířil stážením na univerzitě ve Varšavě, na Elektrotechnickém institutu v Leningradu a na Univerzitě Johna Moorese v Liverpoolu. Je též absolventem specializovaného studia vysokoškolské pedagogiky v pražském Ústavu pro rozvoj vysokých škol a absolvováním jednoročního kurzu České metrologické společnosti získal způsobilost pro řídicí a výkonnou činnost v oblasti metrologie.

V letech 1957 až 1960 působil jako pedagog na středních školách v Praze a potom v Prostějově. Od února roku 1960 je zaměstnán na Přírodovědecké fakultě UP v Olomouci, a to postupně jako asistent, odborný asistent, docent a profesor. Doktorát přírodních věd a vědeckou hodnost kandidáta fyzikálně-matematických věd pro obor experimentální fyzika získal v roce 1968 a v roce 1971 se habilitoval na docenta experimentální fyziky. V roce 1990 byl po zásluze jmenován profesorem kvantové elektroniky a optiky a v roce 1992 získal vědeckou hodnost doktora fyzikálně-matematických věd pro tentýž obor. Ve funkčním období 1990 až 1993 byl vedoucím Katedry experimentální fyziky. Později ve funkci zástupce vedoucího této katedry se usilovně věnoval budování jejího nového oddělení aplikované fyziky, o jehož vznik a rozvoj se výrazně zasloužil a jehož vedoucím byl do svých pětadesátin. Za vykonanou úspěšnou práci pro UP a PŘF UP obdržel Zlatou medaili UP.

Dosavadní pedagogická činnost prof. J. Pospíšila je velmi rozsáhlá. V současnosti je zaměřena na kmity a vlny, fotoniku a teorii signálů a informace. Dříve přednášel například i termodynamiku a statistickou fyziku, synergetiku, elektroniku, optiku, elektřinu a magnetismus a fyziologickou optiku. Vedl též seminář moderních problémů současné fyziky a speciální praktikum moderních metod měření kvality zobrazovacích optických soustav. Jde o vynikajícího a zkušeného vysokoškolského pedagoga, jehož přednášky jsou charakteristické neustálou a promyšlenou inova-

ci. Jeho rozsáhlé a početné učební texty jsou základní literaturou dnes již pro několik generací studentů. Jeho dlouholeté a pravidelné působení ve funkci předsedy komisi magisterských státních závěrečných zkoušek pro studium učitelství fyziky a aplikované fyziky účinně přispívá k jejich objektivním a odborně adekvátním úrovním.

Také jeho činnost v rámci doktorského studia je rozsáhlá. Je předsedou Rady doktorského studijního oboru „Aplikovaná fyzika“ a vychoval řadu doktorských studentů pro přístrojovou fyziku a metrologii, aplikovanou fyziku, biofyziku a obecnou fyziku a matematickou fyziku. Je též členem Rad doktorských studijních oborů „Obecná fyzika a matematická fyzika“ a „Optika a optoelektronika“ a Kolegia fyziky na PŘF UP. Bývá předsedou nebo členem komisi pro doktorská, habilitační a profesorská řízení z fyziky.

Odborná a vědecká činnost prof. J. Pospíšila je hlavně zaměřena na řešení aktuálních problémů analýzy a měření přenosových, šumových a informačních signálových vlastností optických, fotografických, elektrooptických a vizuálních analogových i digitálních soustav. Je autorem nebo spoluautorem několika původních nebo modifikovaných měřicích metod optického, elektronického a počítačového zaměření pro objektivní interpretaci, hodnocení a rozpoznávání struktury a kvality optického obrazu s vědeckými i aplikačními významy. Jde například o metody měření optické funkce přenosu fotografických objektivů a soustav, digitálních kamer a fotografických materiálů, způsoby měření sekundární zrnitosti fotografických materiálů, postupy vyhodnocování fotonových statistik detekce světla různého koherentního stavu lidskou vizuální soustavou a o identifikace struktury duhovky a sítnice lidského oka metodami počítačové analýzy optického obrazu. K těmto účelům vybudoval laborator speciálních elektrooptických měření a laborator optometrických měření.

Jeho odborná aktivita je patrná z vědeckých publikací, kterých je dnes více než dvě padesát, a to v tuzemských i zahraničních renomovaných časopisech a sbornících. K nim například patří časopisy *Optik*, *Journal of Modern Optics*, *Optica Applicata*, *Optics Communications*, *Optical Engineering*, *Central European Journal of Physics* a sborníky *Proceedings of SPIE*. Prof. J. Pospíšil byl vedoucím řešitelem nebo spolurešitelem několika etap státních výzkumných úkolů z fyziky a optiky, úkolů z praxe a grantových projektů. Jako vedoucí řešitel ukončil v současnosti pětiletý Výzkumný záměr MSM, řešený ve spolupráci s fyzikálními a chemickými pracovišti fakulty a se Společnou laborator optiky UP a FZÚ AV v Olomouci.

Rada jeho vědeckých prací je citována v různých českých i cizojazyčných publikacích a je též prezentována v některých encyklopediích – například *Kdo je kdo v ČR*, *Kdo je kdo v české a slovenské fotonice*, *Who's Who in Science and Engineering* (Marquis, USA), *Dictionary of International Biography* (IBC Cambridge, England), *International Directory of Distinguished Leadership* (ABI, USA).

Z tradičních dalších aktivit prof. J. Pospíšila lze například uvést jeho minulou úspěšnou práci v pracovních skupinách fyziky při Akreditační komisi ČR a GA ČR. Je uznávaným členem Jednoty československých, popřípadě českých matematiků a fyziků, kde od vstupu v roce 1960 vykonával různé funkce místního i celostátního významu. Od tohoto sdružení obdržel vyznamenání za vynikající pedagogickou práci a byl jmenován jeho zasloužilým a později i čestným členem. Byl též členem Vědeckého výboru poradců Amerického bibliografického institutu ABI, Českého komitétu Mezinárodní unie pro čistou a aplikovanou fyziku IUPAP, České společnosti pro vědeckou kinematografii a místopředsedou Českého komitétu Mezinárodní komise pro optiku IGO. V současnosti pracuje ve výboru české a slovenské sekce Mezinárodní společnosti pro optické inženýrství SPIE/CS, je členem Česko-Slovenské společnosti pro fotoniku, České společnosti pro metrologii a Divize pro kvantovou elektroniku a optiku při Evropské fyzikální společnosti. Od roku 1972 je odborným redaktorem sborníků *Acta Universitatis Palackianae Olomouensis* – řada *Physica* a od roku 1996 je členem mezinárodní redakční rady vědecko-technického časopisu *Jemná mechanika a optika* (*Fine Mechanics and Optics*).

Mimo nesporné pedagogické, vědecké a organizační úspěchy obdivujeme u jubilanta jeho velkou pracovitost a náročnost k sobě a svému okolí. Patří k dějinám naší katedry a fakulty jako jednoznačně pozitivní a tvůrčí osobnost, která nesmazatelně ovlivnila profesionální činnost a podvědomí současných i dřívějších studentů fyziky.

Členové katedry srdečně blahopřejí prof. J. Pospíšilovi k jeho jubileu a přejí mu pevné zdraví, spokojenost a další pracovní úspěchy.

Doc. R. Kubínek, CSc., vedoucí Katedry experimentální fyziky PŘF UP, foto archiv autora

Blahopřejeme!

Zlatou medaili Za zásluhy o Univerzitu Palackého převzal 8. 2. 2005 z rukou rektorky UP prof. J. Mačákové, CSc., kvestor UP Ing. J. Jirka (na snímku vpravo). Medaili obdržel při příležitosti významného životního jubilea. Mezi gratulanty z vedení UP byl i prorektor pro studijní záležitosti doc. V. Rehan (na snímku vlevo).

-red-, foto -tj-

Nabídka stipendií francouzské vlády

Francouzská vláda nabízí českým studentům studijní stipendia nebo stipendia na stáž s cílem prohloubit francouzsko-české vědecké a univerzitní výměnné pobyty:

- **studijní stipendia** jsou určena držitelům diplomu *Magistr* nebo *Inženýr* (nebo studentům v posledním ročníku před získáním diplomu), kteří chtějí pokračovat ve svých studiích ve Francii, a to buď ročním specializačním studiem (Master, DEA, DESS, poslední ročník technických vysokých škol Grande Ecole) nebo doktorátem pod dvojnásobným vedením.
- **stipendia na stáž** jsou určena studentům od 3. ročníku vysokoškolských studií až do úrovně postdoktorandského studia. Práce uskutečněná během 1 až 6 měsíčního pobytu ve vědecké francouzské instituci veřejného sektoru musí odpovídat stupni studijního cyklu žadatele (redakce diplomové práce, výzkumná činnost v rámci disertační nebo post-doktorandské práce). Žadosti musejí být doručeny **do 1. března 2005**. Více informací na www.france.cz/stipendia.

VYDAVATELSTVÍ UP

Lednová produkce

Fakulta tělesné kultury

Janura, M., Zahálka, F.: *Kinematická analýza pohybu člověka*. 1. vyd., 210 s.
 Holcová, I., Křesťanová, V., Voborník, M.: *Ochrana autorských práv*. 1. vyd., 60 s.

Filozofická fakulta

Marek, P. (výk. red.): *AUPO. Politologica* 3. 1. vyd., 284 s.
 Štěpánek, P.: *Cruces de la cultura venezolana y la checa en el curso de la historia*. 1. vyd., 524 s.
 Kundera, L.: *Noc a sen a modro*. 1. vyd., 184 s.

Lékařská fakulta

Šimánek, V. (hl. ed.): *AUPO. Biomedical Papers*. Vol. 148, Number 2, 262 s.

Pedagogická fakulta

e-Pedagogium IV/2004. Nezávislý odborný časopis určený pedagogickým pracovníkům všech typů škol. 1. vyd., 102 s.

Přírodovědecká fakulta

Rachůnek, L., Rachůnková, I.: *Diferenciální počet funkcí více proměnných*. 1. vyd., 134 s.
 Mádrová, V., Marek, J.: *Řešené příklady a cvičení z matematické analýzy I*. 1. vyd., 322 s.
 Staněk, S. (hl. ed.): *AUPO. Mathematica* 43. 1. vyd., 170 s.

Středisko distančního vzdělávání

Novák, J.: *Správné právo hmotné*. 1. vyd., 112 s.
 -kop-

Rektoři olomoucké univerzity v letech 1573–1860

1. PÉREZ Hurtadus (Hurtado), S.J. (* 1526 Mula ve Španělsku – † 1594 Olomouc), rektor od 4. 10. 1566 do 8. 9. 1580

(II) Vraťme se nyní do let pontifikátu biskupa Viléma Prusinovského z Víckova, a to k biskupovým stykům s majitelem prostějovského a plumlovského panství Vratislava z Pernštejna (1530–1582). Tento potomek jednoho z nejstarších a nejváženějších českých šlechtických rodů se oženil se Španělkou Marií Maxmiliánou Manrique de Lara y Mendoza, pocházející ze starého šlechtického rodu Hurtadů de Mendoza, a přivedl s ní na svět během manželství trvajících sedmadvacet let dvacet dětí, z nichž otce přežili dva synové a pět dcer. Jako všemocný kancléř císaře Rudolfa II. nepokrytě prosazoval zájmy katolické strany, španělského krále a své španělské choti, proslavené krasavice. Podoby a znaky obou manželů lze dodnes spatřit na renesančním portálu prostějovského zámku, neboť prostějovské a plumlovské panství náleželo Pernštejnům

Rektor Hurtado Pérez setrval v rektorském úřadě do 6. září 1580, kdy byl vystřídán Alexandrem Höllerem (1540–1611), dosavadním rektorem koleje a gymnázia TJ v Brně. Ne všem řádovým spolubratřím se Pérezovo vedení olomoucké koleje zamlouvalo. Dne 9. dubna 1579 sděloval řádový generál Everard Mercurian rakouskému provinciáloví TJ Jindřichu Blyssemovi své instrukce pro provinciálovu vizitaci v Olomouci a mimo jiné podotkl: „Zjistěte to, co někteří píší o skrblictví a tvrdosti pátera Hurtada, je stará stížnost.“ To byl hlavně názor vicerektora olomoucké koleje TJ Jiřího Durase, rodem z Flander, jehož řádový generál Mercurian v listu z Říma datovaném 15. dubna 1580 nabádal, aby bral ohled na rektorovo „soužení, věk a neudužnost“.

Hurtado Pérez řídil olomouckou kolej a akademii TJ po třináct let, více než čtyřnásobek v řádu obvyklé-

v Tovaryšstvu a s nepříznivým zdravotním stavem, jsa „debilis capite et calculus“ (chabé hlavy a trpící kamenky).

Dne 7. června 1587 si olomoucký biskup Stanislav Pavlovský vyzádal na generálovi TJ Claudiu Aquavivovi Pérezův návrat do Olomouce; Aquaviva biskupově žádosti vyhověl. O Pérezovo zdraví a dobrou mysl jevil biskup Pavlovský i nadále značnou starost – např. 21. října 1588 tlumočil biskup v dopise z Kroměříže olomouckému jezuitskému rektorovi Bartoloměji Villeriovi pozdravení od Péreze s tím, že Pérez po lázeňské léčbě nevypadá zesláblý, a 25. října 1590 poslal biskup z Kroměříže Pérezovi do Olomouce obraz papeže Urbana VII. (zemřelého 27. srpna onoho roku) a zpravoval ho mj., že parmský vévoda Alessandro Farnese osvobodil Paříž obléhanou Jindřichem IV. Navarským.

Dne 12. listopadu 1591 se Hurtado Pérez jako teolog olomoucké koleje a akademie TJ spolu s rakouským provinciálem TJ Bartolomějem Villerem, rektorem olomoucké koleje a akademie TJ Janem Wernerem a regentem zdejšího jezuitského konviktu Leonardem Rubenem zúčastnil synody moravského kněžstva v Olomouci; uvedené čtyři jezuiti vyobrazil Jan Willenberger na jednom z četných dřevorezů zdobících reprezentativní spis Bartoloměje Paprockého z Hlohova a Paprocké Vůle nazvaný *Zrcadlo Margkrabství moravského*, vydaný v Olomouci roku 1593. To byl ještě Hurtado Pérez mezi živými, jak dokládá katalog olomoucké koleje TJ sestavený koncem roku 1592 a zmiňující Péreze (jakožto zpovědníka nejtíhodnějšího biskupa, konzultora a admonitora) na 3. místě v pořadí celkem 21 příslušníků koleje, 15 řádových „studiosů filozofie“ a jednoho novice – krejčího; v následujícím katalogu z počátku listopadu 1594 už Pérezovo jméno chybí. V diariu rektora Jana Wernera není o Pérezově úmrtí žádná zmínka, leč některá pozdější jezuitika uvádějí, že Hurtado Pérez zemřel v Olomouci roku 1595.

Prof. J. Fiala, CSc.

(Pokračování příště)

Dodatek: Z excerpce dalšího pramene vyplynulo, že P. Hurtado Pérez, S.J., absolvoval před r. 1553 fakultu svobodných umění univerzity v Alcalá de Henares (poblíž Madridu) a že zemřel v r. 1594 (nikoli v r. 1595).

Den otevřených dveří v Deloitte pro studenty a absolventy UP

Profesní poradenské centrum UP a Kabinet aplikované ekonomie FF upozorňují studenty UP na zajímavou profesně zaměřenou akci v olomoucké pobočce mezinárodní poradenské společnosti *Deloitte Touche*, která patří mezi čtyři největší světové poradenské společnosti. Akce s názvem *Den otevřených dveří v Deloitte* v Olomouci je určena především absolventům a studentům posledních a předposledních ročníků ekonomicky zaměřených oborů, mimoto také studentům informatiky. V rámci Filozofické fakulty UP se jedná prioritně o obory Kabinetu aplikované ekonomie, na Přírodovědecké fakultě o obor Ekonomie se zaměřením na bankovníctví (na Katedře matematické analýzy a aplikací matematiky) a o Katedru informatiky. Studenti UP se mohou při této příležitosti dovědět více o možnosti zaměstnání i praxe u této světově známé společnosti. Firma plánuje nábor absolventů i studentů posledních ročníků.

Akce se bude konat v úterý **22. od 14 do 16.30 hod.**, a to v prostorách společnosti, v Ostružnické ulici 17/355. Součástí programu bude prezentace společnosti, diskuse se zaměstnanci *Deloitte* a malé občerstvení. Zájemci se musí zaregistrovat na adrese kolouiskova@deloitte.ce nebo na telefonním čísle 585 227 923.

-tah-

Carere inhaerent fuerit deponere. sicut Carer die 15. exijit
et irem pop. p. motione diei 22. ex fuerit deponere
Carer, de hinc, ex hinc. inferre voluit pro p. deponi.

▲ Záznam v diariu prvního rektora koleje a akademie TJ P. Hurtada Péreze, S.J., v Olomouci o prvních imatrikulacích a depozicích (tj. odkládání špatných mravů, jinak beanie) na jezuitské akademii dne 21. října 1576. Pérezův autograf, dosud nepublikováno. Österreichische Nationalbibliothek Wien

až do roku 1599. Při pobytech v srdci Moravy se Marie Maxmiliána Manrique Pernštejnová nemohla obejít bez španělského zpovědníka, a tím byl právě první rektor olomoucké koleje a akademie TJ Hurtado Pérez. Svěřovala své hříchy uchu rektora Péreze nejen v Prostějově či na Plumlově, ale i ve vzdálené Litomyšli, kam pernštejnský kočí Jeho Magnificenci čítal od času vozil. Plyne to z listu biskupa Prusinovského Vratislavovi z Pernštejna, datovaného v Olomouci 27. listopadu 1567: „Rektor jezuitů, pro kterého dnes sem přijeli, rád by vůli Vaší Milosti vyplnil a na Litomyšl se dal najít. I jest teď více než od šestého dne při nedostatku zdraví, ač se již drobet lípe má, však nesmí ještě na vítr, a tak nyní přijeti nemůž. Chtěl jsem zatím gvardiána vypraviti od sv. Františka [tj. představeného olomouckého kláštera františkánů], jest [však] ve Vídni u svého provinciála. Mezi jezuitu není sice, aby zpověď španilským jazykem neb vlasykem mohl slyseti. Quod differtur, non affertur [co se odloží, není ještě odstraněno – tj. nepříjemných věcí se nezbavíme tím, že je odložíme na pozdější dobu]. Může paní i Vaše Milost, poněvadž papež toho v bulli [papežské listině závazného obsahu, opatřené zpravidla olovenou pečeti] dopuští, ješče do jednoho týhodne neb dvě neděle odložití zpovědi a potomně bohda, jak by rektor mohl se vypraviti, nebo o tom na Plumlov oznámi, aby pro něho posláno bylo, přece toho milostivého líta [tj. roku, v němž bylo možno za určitých okolností dosáhnout plnomocných odpustků] účastni býti.“

Jak nařizovala statuta Tovaryšstva Ježíšova, byl rektor koleje povinen vést kolejní diarium. Pérezovy záznamy se dochovaly ve dvou konvolutech. Předně je to svazek uložený ve fondech Österreichische Nationalbibliothek ve Vídni, obsahující Pérezovo diarium od června 1572 do 4. května 1580. Druhý svazek se záznamy rektorů olomoucké koleje TJ z let 1567–1619 se dochoval v tzv. Ceroniňho sbírce v Moravském zemském archivu v Brně. Záznamy Pérezovy se však v tomto svazku nalézají až na stranách 342–346 a 417, do strany 50 jsou listy svazku nepopsány, poté se objevují záznamy z ledna 1585, jejichž autorem je třetí rektor olomoucké koleje a akademie TJ Bartoloměj Viller. Z let Pérezova rektorátu jsou tu v podstatě zaneseny jen aprobace kolejních scholastiků. Ke dni 30. května 1568 je uvedeno, že rektor Hurtado Pérez „složil do rukou provinciála profesi čtyř slibů“ a že „odpoledne složil sliby jednoduché“. Ze záznamu datovaného 10. října 1568 vyplývá, že rektor Pérez tehdy pobýval „v římské provincii“; 2. října následujícího roku byl již v Olomouci.

ho období výkonu rektorského úřadu. Nepochybně mu náleží největší zásluha o rychlý vzestup olomouckého vysokého učení v prvním desetiletí jeho existence. Ze zprávy o olomoucké koleji TJ za rok 1582 vyplývá, že kolej sdružovala 52 příslušníků Tovaryšstva Ježíšova takřka ze všech koutů Evropy; na zdejších jezuitském gymnáziu a akademii tehdy studovalo přes 400 žáků.

Páter Hurtado Pérez se musel nadále spokojit s funkcí konzultora a admonitora (rektorova poradce), nepřestal se však těšit přízni biskupa Stanislava Pavlovského z Pavlovic, který 19. srpna 1582 zadal generála jezuitského řádu Claudia Aquavivu, aby se Pérez mohl zdržovat u jeho dvora a být biskupovým zpovědníkem. O záležitosti olomoucké koleje TJ však Pérez zájem neztratil, jak svědčí jeho autograf z května 1583 (dochovaný ve fondu jezuitik Moravského zemského archivu v Brně) na téma, zda jsou pro kolej výhodnější roční činže, nebo nemovitý majetek. Ve funkci biskupova zpovědníka se Pérez zřejmě podílel na kanonickém procesu s výše zmíněným děkanem olomoucké kapituly Janem Philoponem Dombrovským – ke dni 17. ledna 1586 je v diariu rektora koleje TJ Alexandra Höllera uvedeno, že se Hurtadus Pérez vrátil z Mírova do Olomouce, dále že 20. ledna biskup v Olomouci ustanovil pro děkanovu kauzu soudce, načež se děkan při druhém výslechu ke svým zločinům přiznal a byl suspendován.

Na počátku července 1586 si rakouský provinciál Tovaryšstva Ježíšova Jiří Bader vymohl na biskupovi Pavlovském, aby Péreze vyslal do Prahy – Pérez tu měl být „utěchou nejasnější paní Manriquez, choti zesnulého pana z Pernštejna, a španělskému vyslanci [tj. Guillénovi de San Clemente] a dalším španělským pánům“. Diarium tehdejšího rektora olomoucké koleje TJ Bartoloměje Villera na toto téma ke dni 16. července 1586 sděluje, že „kněží Hurtadus Pérez a Leopold Caesar byli posláni provinciálem do Prahy, druhý tam bude vyučovat morálku“. Pérez musel odcestovat, „třebaže biskup i jeho příbuzní a čeleď dobrého starce Péreze milovali jako svého otce“, a ocitl se tak ve viru rudolfinské Prahy. Marie Manrique Pernštejnová, která se mezitím naučila česky a snažila se po manželově smrti zachovat slávu rodu Pernštejnů, vedla totiž přední pražský šlechtický salon, nazývaný „pernštejnský fraucimor“, a udržovala rozsáhlé styky s českými katolíky i nekatolíky (Karel starší ze Žerotína ji nazýval ve svých dopisech „paní máteri milou“); zemřela roku 1608. V katalogu pražské koleje a akademie TJ na rok 1587 je H. Pérez uveden na druhém místě po rektorovi Alexandru Woitovi se stručnou charakteristikou své předchozí, nikoli však současné činnosti

Ad): **Viola a Sylvě Fischerových** (Žurnál UP 15/14, str. 8, 4. 2. 2005)

Vážená redakce,

dovolte, abych jen stručně reagovala na vyjádření dr. Urbáška k vyjádřím, jež jsem vůči jeho portrétu mého otce, JLF, na stránkách minulého čísla vznesla.

Samozřejmě mě těší autorovo ujištění, že portrét nebyl psán z obrazoborecké motivace, byť se takovým na mnoha místech jeví. Má zásadní výhrada vůči přístupu dr. Urbáška však trvá – a domnívám se, že nedostatky článku jsou jen jejími logickými důsledky. Dr. Urbášek totiž vychází z valné části z archivních pramenů univerzitní provenience (a zřejmě z vyjádření pamětníků, jako i v dalších portrétech cyklu), a proto také výsledný portrét nese tuto pečeti, zatímco živý, bohatý a mnohdy rozporuplný člověk – jaký přece měl být, alespoň podle záměru celého cyklu, čtenářům žurnálu představen – se vytrácí a místo něj vidíme jen zploštělou figuru, navíc stále vtěsnávanou do předpřipravené představy o ní. Jak však vepsat do univerzitního dotazníku, že první dva roky života chlapec nevyrostal ani u matky, ani u babičky, ale u neznámé chůvy v Praze v Lipové ulici? A jaké koničky kdo z nás vůbec vypisuje do dotazníků?

Nejde tedy jen o paměti JLF, s nimiž dr. Urbášek, jak sám přiznává, nepracoval, nýbrž i o mnou už uvedené sborníky věnované JLF, které pro svou práci prostě nevyužil. Řadu dalších materiálů pak obsahuje pozůstalost JLF (mj. tam otec jako datum svého prvního členství v KSČ uvádí léta 1923–1927, nikoli tedy až 1930, přičemž, podle paměti, už od r. 1925 se práce strany v podstatě neúčastní, neboť poměry

v ní pro něj znamenají „výsměch i té nejelementárnější „vnitrostranické demokracii“); některé z dokumentů přitom ukazují možnost jiného výkladu událostí, než jaký nabízí dr. Urbášek. Např. v přepisu časopiseckého rozhovoru s JLF čteme: „Když jsem zakládal Palackého universitu v Olomouci, měl jsem v úmyslu vybudovat tam místo tradiční právnické fakulty fakultu sociálních věd. Nenašel jsem ani před Únorem ani po Únoru pro tento svůj plán pochození.“ Řada věcí tedy zůstává stále otázkou pro badání – které musí ovšem vycházet ze všech dostupných zdrojů a počítat i s jinou motivací zúčastněných, než je „politický kalkul“, „zabezpečení své kariéry“ atp.

Na závěr bych chtěla dodat, že označení o příklonu JLF ke krajně levicovým názorům mě nijak nerozzlobilo, jak uvádí dr. Urbášek – ve své reakci jsem uvedla pouze tolik, že z Prahy do Olomouce byl otec přeložen ne za krajně levicové názory, nýbrž z důvodu zcela konkrétního, tj. za publikaci článku Atentát, což je doložitelné faktum. Otcovy názory pak jsou jeho, nikoli moje, a vycházejí necenzurovány – v nejbližší době jak v pamětech, tak v několikazsvazkovém výboru z jeho spisů, který hodlá vydat nakladatelství Karolinum. Čeho je však třeba se vyvarovat, je manipulace s fakty, stejně jako uvádění fakt chybných. Na tom se jistě všichni shodneme – a jako konkrétní krok v této věci byl zamýšlen můj příspěvek.

S. Fischerová

Vážený pane doktore,

Vaše odpověď na moji kritiku článku „J. L. Fischer – rektor zakladatel“ mě potěšila. Jsem ráda, že Vám nešlo o Jeřelevo dehonestaci. Do jaké míry mohly některé formulace působit takovým dojmem, ponechávám na posouzení čtenáři. Citovala jsem přesně.

Proč by se „ambicióznost“ a „kariérismus“ měly „posuzovat jako něco nepatřičného?“ To bude nejspíš dáno generačním rozdílem. Co se Vám i v portrétech Magnificenci-normalizátorů jeví misty jako pragmatický, tedy pochopitelný nebo i logický postoj, to jsme v dobách „strany a vlády“ mívali prostě za fuž. S tíživostí ve smyslu žádosti cti to taky zpravidla nemívalo nic společného.

K Jeřeleovým návrhům, týkajícím se „personálního posílení levých elementů ve složení olomouckého profesorského sboru“ a adresovaným K. Gottwaldovi a A. Čepičkovi, který byl spojen s olomouckým krajem: Jeřel – jak známo – stávil UP výhradně na špičkových odbornících. Patřili k nim profesori Průšek, Levý, Lesný, docenti Králík, Trost a Jaromír John-Markalous. Proč právě je potřeboval Jeřel označit za „levé elementy“, nad tím je patrně třeba se zamyslet v politickém a mocenském kontextu doby. Tím spíš, že když měl v roce 1949 – na příkaz strany – zavítat do profesorského sboru souduha Langy (na jehož odborné a morální nezpůsobilosti se s Jeřelem vzácně shodujete), složil svou rektorskou funkci.

I požadavek odvolání Ferdinanda Peroutky z místa šéfredaktora Svobodných novin měl – jak vím od K. Kaplana – hlubší příčiny. S Peroutkovými poválečnými názory se dostala do opozice i část redakce jeho novin.

Taky mne, přiznám se, málo, co všechno a jak podrobně – i při žurnalistické zkratce – jsem se dověděla o vědecké činnosti např. Magnificenci-normalizátorů. O Jeřeleově skladebné filozofii, nezpochybnitelné kapitole dějin české filozofie – ani věta. Stejně tak ani slovo o jeho vědeckých pracích posledních pětadvaceti let, které byly částečně publikované, ale každopádně uvedené v bibliografii Jarmily Fischerové.

J. L. Fischer byl nepochybně levicovým intelektuálem. Nikdy se však – jako jiní – nesmířil s totalitářstvem. Nahlížíme-li jeho osobnost v souvislosti s jeho dílem, jeví se také – jak mam zato – nikoliv jako „rozporuplná“, ale právě jako vzácně jednotlivá a celistvá.

V. Fischerová

...A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

14. ÚNORA

Syn děvky (M. Sturminger, Rakousko, Lucembursko 2003). Německy, anglické titulky. Ozvěny XII. dnů evropského filmu 2005. Pastiche filmz. UC UP, filmový sál, 19 hod.

Dám ti své oči (I. Bolain, Španělsko, 2003). Španělsky. Ozvěny XII. dnů evropského filmu 2005. Pastiche filmz. UC UP, filmový sál, 21 hod.

15. ÚNORA

PhDr. Z. Vojtíšek (Husitská teologická fakulta UK): **Současné náboženské směry v České republice**. Pořádá Moravsko-slezská křesťanská akademie (MSKA) Olomouc. Velký sál kurie, Biskupské nám. 2, 17 hod.

Evropa, Blízký východ, Indie – jeden svět očima P. Jazairiové a J. Hůly. Vlastivědné muzeum v Olomouci, 18 hod.

Řeka (Joki, The River, Jarmo Lampela, Finsko 2001). Finsky, anglické titulky. Ozvěny XII. dnů evropského filmu 2005. Pastiche filmz. UC UP, filmový sál, 19 hod.

Aileen: Život a smrt masové vražedkyně. (Aileen: The Life and Death of a Serial Killer, Nick Broomfield, Joan Churchill, Velká Británie, 2003). Anglicky. Ozvěny XII. dnů evropského filmu 2005. Pastiche filmz. UC UP, filmový sál, 21 hod.

16. ÚNORA

P. Maurel (INSERM Montpellier): Hepatology in vitro: The Present and the Future; M. Modrianský (Ústav lékařské chemie a biochemie LF UP): Poškození biomakromolekul v buňce působením oxidačního stresu (přednáška v rámci habilitačního řízení). Viz strana 1.

Fleret. Nový koncertní program. U-klub, 19.30 hod.

17. ÚNORA

Mgr. M. Berka: „Stará dobrá Anglie“. Přednáška s diapozitivy. Obrázky a povídaní v češtině o historii zajímavých míst v Anglii, na která se s běžnými cestovními kanceláři nedostanete. Britské centrum KUP, 15 hod. Určeno široké veřejnosti.

Visací zámek. U-klub, 20 hod.

19. ÚNORA

Základy moderní diagnostiky a léčby diabetu. Ošetřovatelská péče a edukace pacienta. Ustav teorie a praxe ošetřovatelství LF UP.

21. ÚNORA

Jarret + hosté: Lilly's Limits (Olomouc) + Tereza Terčová. U-klub, 19.30 hod.

-red-

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

Reforma výzkumu byla polovičatá, na řadu teď musí přijít Akademie věd

Už dlouho nebyla k vidění taková bouře odporu mezi vědci – navíc taková, že může zajímat i daňové poplatníky. Zapojují se do ní neznámější jména, včetně genetika a imunologa Václava Hořejšího, chemika Antonína Holého nebo astronoma Jiřího Grygara. Vždyť také jde o navýsost důležitou věc: podle čeho má stát financovat výzkum? Jak poznáme, že erární miliardy v koloně se vznešeným názvem „věda a výzkum“ ve skutečnosti neplynou na projekty chabé, plýtvavé či prostě zbytečné?

Badatelé měli být vystaveni veřejné zkoušce kvality. Řekněme rovnou, že napoprvé se to zrovna nepovedlo. A to především proto, že se hrálo na více hřištích za různých podmínek. Zatímco vysoké školy byly postíženy tvrdou selekcí, v Akademii věd se rozdělily peníze víceméně rovnoměrně, o ostatních rezortech ani nemluví. V tom je dnes podstata věci a tady je třeba začít s reformou.

In: P. Matějů: *Návrh pro Petru Buzkovou*. Respekt 03/05.

Tramtarie vrací úder!

znovuzahájení provozu divadla a multikulturního prostoru **TRAMTARIE**
středa 16. 2. 2005

Olomouc-Hodolany, Ostravská 1

Program:

- 16.00: *Super 8 Charlie* – Chaplinovy rané grotesky
  - 18.30 hod.: *slavnostní zahájení – vernisáž fotografií J. Doležela z Divadelní Flory 2004*
  - 19.00: *Divadlo? Žije!* – psychosenzorický kabaret divadla Tramtarie
  - 20.00: + – *kvartet* – koncertní retro
  - 21.30 hod.: *Swordfishtrambones* – blues, šanson i jazz
  - 23.00: *DJ'L* – francouzský hudební dýchánek a taneční rej až do kuropění
  - +++ *tombola o předplatné na celý rok zdarma*
  - +++ *živý juke box (aneb Zahraj to znovu, Same!)* +++ klimatizovaná noční múra na počkání +++ překvapení.
- Bližší informace na www.divadlotramtarie.cz.
Rezervace na info@divadlotramtarie.cz, 605 218 590.
Předprodej: Vertigo, Informační centrum (podlouhí radnice).